

Position paper SDE++

Geothermie Nederland ziet in de Kabinetsbrief en het eindadvies van PBL duidelijke en zeer wenselijke verbeteringen in de SDE++ 2022 om geothermieprojecten van de grond te laten komen, zoals het ruime openstellingsbudget. Een welkom perspectief voor toekomstige projecten waarvan er ruim 50 zijn die hard werken om tot ontwikkeling te komen. De verbeteringen kunnen zeker helpen om deze projecten meer kans te geven in aanmerking te komen voor een SDE-beschikking en bij te dragen aan de warmtetransitie en de Klimaatdoelen.

Ondanks deze welkome verbeteringen zien we de groei van geothermieprojecten in 2020 en 2021 stagneren en zien we dat de gestegen marktprijzen voor grondstoffen, elektriciteit en gas een negatieve weerslag hebben op de business case voor projecten. Dit zorgt voor terughoudendheid bij het doorzetten van projectontwikkelingen – er moet letterlijk gerekend worden. Tegelijkertijd hebben de gestegen marktprijzen ook een directe weerslag op de al bestaande projecten. Zowel de initiatiefnemers, de financiers als de afnemers van deze warmte komen in de knel.

Met een regeling met flink meer budget worden er kansen geboden, maar grote onzekerheid blijft als een rode draad door de projectaanvragen en bestaande projecten lopen.

We zien daarom een aantal aandachtspunten:

- 1) De realisatietermijn voor bestaande projecten naar 6 jaar**, met behoud van de subsidiejaren. Het is heel positief dat de realisatietermijn van 6 jaar wel is meegenomen voor projecten in de gebouwde omgeving in de komende ronde. Toch blijven we rondom de realisatietermijn twee punten van verbetering zien. Er zijn 19 projecten met een SDE-beschikking die hard werken om tot productie te komen. Onderzoek van TNO laat zien dat al deze projecten de grootste moeite hebben om binnen de huidige termijn tot realisatie te komen. De redenen hiervoor zijn bekend: vertraagde vergunningverlening en de complexiteit van de warmtemarkt. Op korte termijn zou de realisatietermijn naar 6 jaar óók voor de bestaande 19 projecten met een SDE-beschikking de oplossing zijn om zo wél tot productie te komen.

In de Kamerbrief wordt gesteld dat projecten die in de knel komen hun beschikking kunnen inleveren en opnieuw kunnen aanvragen. De praktijk leert dat dit absoluut niet werkt. De projectontwikkeling zou dan weer van voor af aan moeten beginnen, terwijl al wel verplichtingen zijn aangegaan met uitvoerende partijen. Met bijkomende problemen: financiers verliezen hun vertrouwen, afnemers moeten nog langer wachten op duurzame warmte en het project verliest draagvlak omdat het onzeker is of het project überhaupt wel van de grond komt. Onzekerheid alom.

Met het opnieuw aanvragen van een SDE-beschikking is het opnieuw krijgen van de subsidie ongewis. Er zijn meerdere projecten die tevergeefs proberen aan een beschikking te komen maar die vissen telkens achter het net. En als ze wel in een nieuwe ronde een aanvraag zouden indienen, concurreren ze met nieuwe projectaanvragen – wat de kansen voor deze nieuwe projecten weer verkleint. Terwijl de oplossing heel makkelijk en door PBL goed beargumenteerd is: realisatietermijn naar 6 jaar. Dit kost niks extra's en levert een hoop meer PJ's.

- 2) De realisatietermijn voor alle nieuwe geothermieprojecten naar 6 jaar.** In de Kamerbrief van 18 maart staat dat de realisatietermijn voor nieuwe geothermieprojecten in de glastuinbouw naar 5 jaar verschuift. Opmerkelijk, omdat het TNO onderzoek duidelijk laat zien dat alle geothermieprojecten tegen de realisatietermijn aanlopen door de vergunningensystematiek en de complexiteit van de warmtevraag. Dat er onderscheid gemaakt wordt binnen eenzelfde techniek is onwenselijk, ook omdat sommige projecten zowel glastuinbouw- als gebouwde omgeving afnemers hebben. Beter verdedigbaar is een generieke regel die geldt voor iedere geothermieaanvraag.
- 3) Lopende aanvragen alsnog mogelijk maken.** Er zijn meerdere projecten die meerdere keren een SDE-aanvraag hebben gedaan, maar achter het net vissen en geen beschikking krijgen door gebrek aan beschikbaar budget. Deze projecten lopen naast de uitputting van het budget aan tegen de vertraagde vergunningverlening en de complexiteit van de warmtevraag. Een concreet voorbeeld is het project Geothermie Delft waar het maatschappelijk belang om duurzame warmte op te wekken groot is en waarbij de onderzoekswaarde én de innovatie opbrengt van het project evident is. Het gaat hierbij niet alleen om het opwekken van duurzame warmte, maar ook om intelligente warmtenetten, hoge temperatuuropslag en geologische kennis opdoen en delen met een dwarsverband naar het onderwijs. Door telkens achter het net te vissen dreigt dit project niet door te gaan, terwijl het eerder al eens een SDE-beschikking heeft teruggegeven én er vervolgens twee keer achter elkaar geen nieuwe SDE-beschikking is toegewezen. De tijd dringt voor dit initiatief. Het zou eeuwig zonde zijn als dit project sneuvelt vanwege het potentieel van het project zelf en de meerwaarde die het biedt voor de rest van de geothermiesector.
- 4) Vasthouden aan economische levensduur van 30 jaar.** In het eindadvies van PBL wordt aangegeven dat geothermie een economische levensduur heeft van 30 jaar. Een advies wat het ministerie niet heeft overgenomen. Dit terwijl bij de projectontwikkeling wel degelijk gerekend wordt met een economische levensduur van 30 jaar, met bijbehorende langdurige warmteproductie en afname. Door de keuze van de minister voor een economische levensduur van 20 jaar, in afwijking van het eindadvies van PBL, komen geothermieprojecten onterecht, veel lager op de subsidie-intensiteit ranking.